

לשכת הוצאה לפועל בחיפה

7 יוני 2016
000000
בקשה מס': 176

החלטה בעניין אי גביית כתובה במסגרת תיק הוצל"פ מסוג מזונות

הרשמת לירון זרבבל- קדשאי

המבקש 1. זוכה 1
2. XXXXXX

- נגד -

בעניין 1. חייב 1
2. XXXXXXXX ת.ז. XXXX

החלטה

רקע

תיק זה נפתח בשנת 2010 לגביית מזונות קטינים והוצאות חריגות, בהתאם לפסקי הדין שניתנו בעניינם של הצדדים ואשר הוגשו לביצוע.

ביום 17.3.2016 הגישה הזוכה בקשה להגדלת החוב בתיק בסך של 550,000 ש"ח, בהתאם לפסק הדין שניתן בית הדין הרבני האזורי בחיפה מיום 13.3.2016, שקבע כדלקמן:

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

בהחלטתי מיום 3.5.2016 קבלתי בקשת הזוכה והורתי על הגדלת החוב בתיק דנן בסך של 550,000 ש"ח ועל סגירת תיק הוצל"פ שמספרו: XXXXX (אשר נפתח לגביית כתובת האשה ובטרם פסק הדין הנ"ל) .

בהמשך, הגישה הזוכה בקשה להטלת הגבלות בתיק וכן לנקיטת הליכי מאסר. במקביל, נדרשתי לסוגייה דומה במסגרת תיק אחר הנמצא בטיפול ואשר בו נדרשתי להלכת בית המשפט העליון ב-רע"א 4033/98 טקאטש נ' טקאטש (15.9.98) . בנסיבות אלו, הורתי לזוכה ליתן תגובתה לעניין זה ובטרם ינתנו המשך הוראותיי.

עתה מונחת לפני תגובת הזוכה, בה נטען כי אין בסמכות רשם ההוצאה לפועל לשנות מהוראותיו הברורות של בית הדין הרבני האזורי בחיפה לענין אופן גביית החוב בתיק דנן ואשר קבע כי "דין תשלום הכתובה כדין מזונות".

עוד נטען, כי אין בסמכותי לשנות מקביעתי הקודמת, מיום 3.5.2016, במסגרתה הורתי על הגדלת החוב בתיק זה בגין כתובת האשה ובהתאם לפסק הדין של בית הדין הרבני האזורי בחיפה, שעה שאיני משמשת כערכאת ערעור על החלטותיי שלי.

דיון

תקנה 126 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ם - 1979, קובעת כדלקמן:

"126 א. רשם ההוצאה לפועל רשאי, בכל עת, לתקן כל פגם או טעות בכל הליך לפי החוק, וכן רשאי הוא ליתן הוראות בדבר המשך ההליכים בתיק שנסגר או שנגזז בטעות ובדבר כל ענין אחר, ככל שייראה לו צודק".

החלטה הנוגעת לאופן שבו ייפתח וינהל תיק הוצאה לפועל, הנה החלטה מנהלית המצויה בסמכות רשם ההוצאה לפועל. ככל ורשם ההוצאה לפועל סבור כי נפלה טעות בהחלטתו לעניין סיווג התיק, אופן פתיחתו וניהולו, הרי שבהתאם לתקנה 126 הנ"ל, יש בידו הסמכות (והחובה) לפעול לתיקון הטעות שנפלה.

לאחר ששבתי ועיינתי בבקשות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש מקום לשנות מן האמור בהחלטתי הקודמת ולקבל טענות החייב ולהורות, כי אין מקום לגבות החוב נשוא תיק זה במסגרת תיק מזונות, אלא במסגרת תיק הוצל"פ כספי רגיל, ולהלן נימוקיי.

אכן, ככלל, רשם ההוצאה לפועל נדרש לבצע החלטות ופסקי הדין המוגשים לו ככתבם וכלשונם. כבר נאמר כי "בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית-משפט זה על כך שתפקידו של ראש ההוצאה לפועל הוא לאכוף פסק-דין, בין שהוא נכון ומדויק ובין שהוא שגוי, ומכל מקום נפסק כי אין ראש ההוצאה לפועל משמש כערכאת ערעור נוספת על החלטותיהן של בתי המשפט (רע"א 6856/93 חוטר נ' מוקד פ"ד מח(5) 785) (ראה: רע"א 1310/07 אגוזי נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (14.05.07)) .

יחד עם זאת, בכל הנוגע לאופן שבו יש לבצע החלטות ופסקי דין המוגשים לביצוע בלשכות ההוצאה לפועל, נתונה הסמכות בידי רשם ההוצאה לפועל ובהקשר זה כבר נאמר במקרה דומה, כי:

"הסמכות לקבוע את דרך ביצוע פסק-הדין, מצויה בידי ראש ההוצאה לפועל וקביעת בית-הדין הרבני בעניין זה אינה מחייבת אותו" (ההדגשה אינה במקור) (ראה: בר"ע (חי') 3269/96 טקאטש נ' טקאטש (29.5.98) (להלן: "עניין טקאטש") .

בעניין טקאטש הנ"ל, בדומה לענייננו, הורה כבוד בית הדין הרבני כי חוב הכתובה, דינו כדין מזונות. בהמשך להחלטה זו, הורה רשם ההוצאה לפועל כי חוב הכתובה ייגבה במסגרת תיק המזונות שנפתח נגד החייב. על החלטה זו הגיש החייב בקשת רשות ערעור. בית המשפט המחוזי בחיפה, מפי כב' השופט ס. ג'ובראן, קיבל את הערעור וקבע את הדברים הבאים, היפים לענייננו:

"... המחוקק לעניין המזונות ראה לנכון, על-מנת להגן על הילדים וגם על האישה, וכדי לספק להם את צורכיהם ההכרחיים שבלעדיהם אין הם יכולים להתקיים, לקבוע דרך אחרת לגביית כספים הנובעים מחוב האב לתשלום מזונותיהם והסמך את ראש ההוצאה לפועל (סעיף 74) לתת צו מאסר נגד חייב בשל אי-תשלום חוב הנובע ממזונות המגיעים מהחייב לבן זוגו, לילדו הקטין או הנכה או להורה שלו, גם בלי להיזקק לחקירת יכולת או לתצהיר ... וקיימים מקרים אחרים בהם המחוקק מצא לנכון להבחין בין חוב הנובע מחיוב האב לשלם מזונות לחוב רגיל.

הבחנה משמעותית וחשובה לענייננו הינה זאת הרואה בחוב המזונות כחוב לא סופי ובית-המשפט עשוי להגדיל או להקטין את היקפו מחדש לפי הנסיבות ואילו לגבי חוב רגיל הוא נחשב לחוב סופי, גם במקרה של שינוי הנסיבות.

במקרה שבפנינו עלינו להכריע האם חוב המערער הנובע מהכתובה נחשב כחוב מזונות והוראות החלות על חוב כזה חלות גם עליו.

חוב הכתובה בניגוד לחוב המזונות הינו חוב סופי מאחר ואין מטרתו בניגוד לחוב המזונות לדאוג לצורכיה ההכרחיים של האישה ואשר בלעדיהם אין היא יכולה להתקיים, וכי בית-המשפט קובע אותו מבלי שתיעשה חקירת יכולת לחייב ולכן חלות עליו ההוראות החלות על חוב רגיל ולא אלו החלות על חוב הנובע ממזונות ...

...

יש לציין כי העברת תיק חוב הכתובה מתיק המזונות לתיק הוצאה לפועל רגיל, אין בו כדי לגרום נזק כלשהו למשיבה מאחר והיא רשאית להמשיך ולנקוט בהליכי הוצאה לפועל נגד המבקש לשם גביית חוב הכתובה, וזאת בתיק הוצאה לפועל רגיל.

סוף דבר

החלטתי לקבל את הערעור, והנני מבטל את החלטת ראש ההוצל"פ בקשר לאי-הפרדת חוב הכתובה מחוב המזונות..." (ההדגשה אינה במקור).

בקשת רשות ערעור שהוגשה על פסק הדין בעניין טקאטש, נדחתה על ידי בית המשפט העליון (מפי כב' הש' ד. דורנר) בנימוק כדלקמן (ההדגשה אינה במקור):

"עיינתי בטענות הצדדים והגעתי לכלל דעה כי אין מקום לתת רשות ערעור במקרה זה. שכן, על-פי תכליתו של חוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967 (להלן: החוק), ההסדרים המיוחדים אשר נקבעו בו לשם ביצוע פסק-דין שעניינו מזונות אינם חלים על ביצוע פסק-דין שעניינו סכום כתובה.

חוב מזונות כמשמעותו בחוק מתייחס לסכום הפסוק שעל החייב לשלם למחייתו ולצרכיו היום-יומיים של בן משפחתו. כאמור, לשם גביית חוב מסוג זה נקבעו בחוק הסדרים מיוחדים השונים מדרך הגבייה של חובות פסוקים אחרים. ראו, למשל, סעיפים 71(ב), 74, 74א ו-76 לחוק. תכליתם של הסדרים מיוחדים אלה נובעת בעיקר מאופיו המיוחד של חוב המזונות ומן הרצון להעניק עדיפות לגבייתו על-פני חובות אחרים ולהקל עליה. זאת על-מנת לאפשר את מחייתו של הזכאי. ראו בג"ץ 5304/92 פר"ח 1992 סיוע לנפגעי חוקים ותקנות למען ישראל אחרת - עמותה נ' שר המשפטים ואח', פ"ד מז(4) 715, בע' 730. מובן איפוא שסכום הכתובה שבו חויב המשיב על-ידי בית-הדין הרבני איננו מהווה חוב מזונות על-פי המשמעות הנודעת לו בחוק על-פי תכליתו של החוק.

לפיכך, צדק בית-המשפט המחוזי בהחלטתו כי אין מקום לאחד בין שני תיקי ההוצאה לפועל שפתחה המבקשת, וכאמור אין מקום לתת רשות ערעור על החלטתו זו."

ראה: רע"א 4033/98 טקאטש נ' טקאטש (15.9.98).

מן האמור לעיל עולה, כי סוגיית אופן גביית כתובה במסגרת הליכי ההוצאה לפועל, הוכרעה זה מכבר על ידי בית המשפט העליון כך שנקבע, כי נוכח ההסדרים השונים שנקבעו בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 לעניין גביית חוב מזונות, לעומת גביית חוב כספי רגיל ובשים לב לרציונאלים השונים העומדים בבסיס ההסדרים הללו, הרי שאין מקום לגבות חוב כתובה במסגרת תיק הוצל"פ לגביית מזונות.

בנסיבות אלו אני מורה כדלקמן:

1. ביטול החלטתי מס' 136 מיום 3.5.2016 והפחתת החוב בתיק בהתאם.

2. החייאת תיק הוצל"פ XXXXXX והעמדת החוב בו, כפי שהיה ערב סגירתו.

3. ככל ולאחר ביצוע האמור לעיל, תיוותר בתיק דנן יתרת זכות לטובת החייב, הרי שזו תוקטן מיתרת החוב בתיק הוצל"פ מס' XXXXXX.

4. ככל והזוכה סבורה כי יש לעדכן את יתרת החוב בתיק XXXXXX, תגיש בקשה מתאימה אשר תיבחן על ידי הרשם המטפל בתיק.

5. מאחר וחוב הכתובה הוגדל בתיק דנן ובידיעת החייב, אני מורה בנוסף כי מועד מסירת האזהרה שנקבע בתיק XXXXXX יותר על כנו והזוכה תהא רשאית לנקוט הליכים בתיק הנ"ל באופן מיידי. בנסיבות העניין, נקיטת הליכים אשר בוטלו בעקבות סגירת התיק, תהא פטורה מתשלום.

המזכירות תסרוק החלטה זו גם בתיק הוצל"פ מס' XXXXXX.

המזכירות תמסור החלטתי לצדדים.

לטיפול המזכירות.